

STADSLEDNINGSKONTORET

DNR 327-820/2009
2009-05-28

Tillämpningsanvisningar för köhanteringssystem inom äldreomsorgens dagverksamhet

Till stadsdelsnämnderna

Från och med 1 juli 2009 gäller valfrihet inom äldreomsorgens dagverksamhet i Stockholm stad. Valfrihetssystemet omfattar invånare i Stockholms stad och innebär att den enskilde, som genom biståndsbeslut beviljats dagverksamhet, själv kan välja utförare. Valet gäller alla dagverksamheter som ingår i valfrihetssystemet, dvs. stadens egna dagverksamheter och privata dagverksamheter som staden efter upphandling har tecknat avtal med. Den enskilde som har ett biståndsbeslut om dagverksamhet har också möjlighet att ställa sig i kö till önskad dagverksamhet i väntan på ledig plats. För att möjliggöra valfrihet av dagverksamhet finns ett köhanteringssystem där alla dagverksamheter inom valfrihetssystemet ingår.

Tillämpningsanvisningar för köhanteringssystem inom äldreomsorgens dagverksamhet anger vilka regler som gäller för köhanteringssystemet med beaktande av gällande lagstiftning.

Stockholm den 28 maj 2009

Irene Svenonius
stadsdirektör

Innehållsförteckning

Till stadsdelsnämnderna	2
1. Lagstiftning	4
1.1 Biståndsbeslut om dagverksamhet	4
1.2 Ej verkställda beslut	4
1.3 Sanktionsavgift	4
2. Beslut om dagverksamhet	4
2.1 Information till den enskilde	4
2.2 Biståndsbeslut	5
3. Köhanteringssystemet	5
3.1 Registrering av önskad dagverksamhet	5
3.2 Erbjudande om annan dagverksamhet efter två månaders kötid	5
3.3 Om den enskilde tackar nej till erbjudande om plats på dagverksamhet	6
3.4 Förmedling av lediga platser	6
3.5 Besked från enskilde	6
3.6 Planerat startdatum	7
4. Köansvar	7

I. Lagstiftning

I.1 Biståndsbeslut om dagverksamhet

Kommunen bör - enligt socialtjänstlagen (2001:453), SoL - genom hemtjänst, dagverksamhet eller liknade tjänst underlätta för den enskilde att bo hemma och att ha kontakt med andra, 3 kap. 6 § SoL. Biståndsbeslut om dagverksamhet fattas enligt 4 kap. 1 § SoL.

I.2 Ej verkställda beslut

Sedan 1 juli 2006 är kommunerna skyldiga att anmäla beslut som inte verkställts inom tre månader från beslut samt beslut där verkställighet avbrutits och inte återupptagits inom tre månader till länsstyrelsen och stadens revisorer, 16 kap. 6 f-h §, SoL. I Stockholms stad åligger detta ansvar respektive stadsdelsnämnd. Stadsdelsnämnderna ska också till kommunfullmäktige kvartalsvis redovisa en statistik sammanställning av ej verkställda beslut enligt ovan.

I.3 Sanktionsavgift

En kommun som inte inom skälig tid tillhandahåller bistånd enligt 4 kap. 1 § SoL som någon är berättigad till enligt beslut av kommunen kan åläggas att betala särskild avgift. Detsamma gäller om kommunen inte inom skälig tid på nytt tillhandahåller biståndet efter det att verkställighet avbrutits. Beslut om sanktionsavgift fattas av domstol (länsrätten) efter anmälan från länsstyrelsen. Vad som är skälig tid avgörs av domstolen från fall till fall. Tidsgränsen om tre månader för anmälan är inte av avgörande betydelse för denna bedömning.

När det gäller verkställighet av valfrihetssystem kan socialnämnden avvakta med att verkställa beslut om bistånd till dess att den enskilde kan få tillgång till den utförare han/hon önskar. Bestämmelserna innebär en möjlighet men ingen skyldighet för socialnämnden, att på den enskildes begäran, avvakta med verkställigheten. Avsikten med bestämmelsen är att möjliggöra för socialnämnden att tillmötesgå den enskildes uttryckliga önskemål utan att riskera att påföras särskild avgift.

2. Beslut om dagverksamhet

Ett beslut om dagverksamhet ska föregås av en ansökan från den enskilde eller dennes ombud samt av en behovsutredning, se riktlinjer för handläggning av ärenden enligt SoL och LSS inom äldreomsorgen (Dnr 105-93/2007) samt riktlinjer för handläggning och dokumentation inom socialtjänsten (Dnr 410-1108/2001).

2.1 Information till den enskilde

I samband med att den enskilde beviljas bistånd i form av dagverksamhet ska biståndshandläggaren informera om rätten att välja dagverksamhet och möjligheten att ställa sig i kö till önskad dagverksamhet. Biståndshandläggaren ska vara den enskilde behjälplig med den information som krävs för att den enskilde ska kunna göra ett aktivt val av dagverk-

samhet. Biståndshandläggaren ska kunna lämna skriftlig information om de dagverksamheter som kan vara aktuella för den enskilde samt vilka regler som gäller för stadens valfrihetssystem inom dagverksamhet. Den enskilde ska även informeras om att information om alla dagverksamheter inom valfrihetssystemet också finns att tillgå på Stockholms stads hemsida.

2.2 Biståndsbeslut

I biståndsbeslutet ska framgå att den enskilde beviljas bifall till ansökan om dagverksamhet samt vilken form av dagverksamhet som den enskilde bedöms vara i behov av.

I det följebrev som bifogas biståndsbeslutet ska framgå vilken dagverksamhet/vilka dagverksamheter som den enskilt valt att ställa sig i kö till, i det fall den enskildes val inte kan tillgodoses omedelbart. Vidare ska framgå vilken plats den enskilde har i respektive kö.

3. Köhanteringssystemet

3.1 Registrering av önskad dagverksamhet

När den enskilde valt dagverksamhet registrerar biståndshandläggaren detta i köhanteringssystemet i Paraplysystemet. Den enskilde kan stå i kö till tre olika dagverksamheter samtidigt. Det finns ingen begränsning i köhanteringssystemet när det gäller antalet personer som kan stå i kö till en och samma dagverksamhet.

Om det inte genast finns en ledig plats på någon av de dagverksamheter som den enskilde valt ska den enskilde alltid erbjudas plats på en alternativt likvärdig dagverksamhet. Även om den enskilde accepterar plats på den alternativa dagverksamhet som erbjuds kan han/hon välja att stå kvar i kö till vald dagverksamhet. Den enskilde har också alltid möjlighet att byta kö i efterhand.

3.2 Erbjudande om annan dagverksamhet efter två månaders kötid

Om den enskilde valt att vänta på önskad dagverksamhet men inte kunnat erbjudas en plats inom två månader ska han/hon återigen erbjudas plats på annan dagverksamhet. Detta för att beslutet om dagverksamhet ska följas upp och kunna verkställas inom skälig tid. Den enskilde kan dock fortsätta att köa till önskad dagverksamhet även om han/hon accepterar den alternativa dagverksamhet som erbjuds.

Den som redan går på dagverksamhet men står i kö till annan dagverksamhet/andra dagverksamheter har rätt att stå kvar i kön så länge han/hon önskar. Den enskilde eller dennes företrädare ska årligen, i en skriftlig förfrågan från stadsdelsförvaltningen, aktualisera sin plats i kön/köerna.

3.3 Om den enskilde tackar nej till erbjudande om plats på dagverksamhet

Om den enskilde tackar nej till ett erbjudande om plats på dagverksamhet ska detta dokumenteras i den enskildes akt. Av dokumentationen ska framgå vilken dagverksamhet som den enskilde erbjudits, om den erbjudna dagverksamheten motsvarar den enskildes behov av dagverksamhet och skälet till att den enskilde tackat nej. Det ska också dokumenteras att den enskilde har informerats om aktuell kötid till önskad dagverksamhet/önskade dagverksamheter. Vidare ska det av dokumentationen framgå hur den enskildes behov tillgodoses under tiden beslutet om dagverksamhet inte verkställts.

I de fall den enskilde tackar nej till ett erbjudande om plats på dagverksamhet som han/hon valt att stå i kö till förlorar han/hon sin plats i den aktuella kön men står kvar i eventuella andra köer. Den enskilde har dock möjlighet att på nytt ställa sig i kö till den dagverksamhet han/hon tackat nej till eller välja att ställa sig i kö till en annan dagverksamhet

Ett beslut om bifall till dagverksamhet som inte verkställts kan endast avslutas om den enskilde själv återtar sin ansökan. Att den enskilde tackar nej till erbjudanden om plats på dagverksamhet är inte ett skäl för att avsluta ärendet. Så länge beslutet inte är verkställt och den enskildes ansökan fortfarande gäller, ska den enskilde kontinuerligt kontaktas och minst varannan månad erbjudas en alternativ dagverksamhet. Varje erbjudande som den enskilde får ska dokumenteras enligt ovan. En gång per år ska den enskilde eller dennes företrädare, i en skriftlig förfrågan från stadsdelsförvaltningen, aktualisera sin plats i kön/köerna.

3.4 Förmedling av lediga platser

Lediga platser förmedlas efter kötid. Om den enskilde inledningsvis enbart kan erbjudas del av beslutet - och tackar ja till detta - står han/hon kvar överst i kön till hela beslutet har kunnat verkställas. Om den enskilde redan går på dagverksamhet och får beslut om utökad dagverksamhet med ytterligare dag/dagar placeras han/hon sist i kön. Det finns ingen möjlighet för biståndshandläggaren att prioritera någon enskild förbi en kö. Om den enskildes behov är av akut karaktär måste detta lösas på annat sätt, se avsnitt 3.1.

3.5 Besked från enskilde

För att den enskilde ska få erbjudandet så snart som möjligt ska erbjudandet ges muntligt. Ett skriftligt erbjudande kan skickas på begäran av den enskilde och är då endast att betrakta som en bekräftelse på att den enskilde fått ett muntligt erbjudande. I de fall den enskilde inte kan nå för ett muntligt erbjudande ska alltid ett skriftligt erbjudande gå ut. Det är viktigt att det framgår i den skriftliga bekräftelsen vilken dag den enskilde fick det muntliga erbjudandet och vilken dag vederbörande ska lämna besked.

Den enskilde ska inom tre kalenderdagar lämna besked till köansvarig handläggare om han/hon accepterar erbjuden plats. Den dag som den enskilde får erbjudandet om plats räknas som dag 1, oavsett vilken tid på dagen erbjudandet ges. Infaller sista svarsdag på en helg inväntas närmast efterföljande vardag.

Om den enskilde tackar ja till erbjudandet meddelar köansvarig handläggare den aktuella utföraren. Köansvarig informerar också ansvarig biståndshandläggare som skickar en beställning till utföraren.

Om den enskilde tackar nej till erbjudandet meddelar köansvarig handläggare ansvarig biståndshandläggare som dokumenterar detta i den enskildes akt, se avsnitt 3.3. Köansvarig handläggare kontaktar nästa person i kön som erbjuds den lediga platsen.

I det fall där det inte går att få kontakt med den enskilde, eller i förekommande fall dennes företrädare, och lämna ett erbjudande om plats får erbjudandet gå till nästa person i kön. Den som skulle ha haft erbjudandet behåller då sin plats i kön. Detsamma gäller om den enskilde fått ett erbjudande men inte lämnat svar inom tre dagar.

3.6 Planerat startdatum

Från det att den enskilde tackat ja till erbjudandet om dagverksamhet ska planerat startdatum för den enskilde vara snarast möjligt, dock inom 7 dagar. Den dag som den enskilde tackar ja räknas som dag 1.

4. Köansvar

Respektive stadsdelsförvaltning ansvarar för köer till dagverksamhet inom stadsdelsnämndens geografiska område och för de privata utförare som stadsdelsförvaltningen tilldelats ansvar för. Det ska finnas köansvarig/köansvariga på respektive stadsdelsförvaltning.

När en utförare meddelat att de har en ledig plats är det köansvarig som kontaktar den person som står först i kön, oavsett stadsdelstillhörighet. Köansvarig ska informera ansvarig biståndshandläggare att den enskilde fått erbjudande.

Om en dagverksamhet, oavsett regiform, har en ledig plats men inga personer i kö, ska köansvarig informera övriga stadsdelsförvaltningar om detta. En funktion som heter "lediga platser" finns i Paraplysystemets utförarkatalog.

För att köerna ska vara aktuella är det viktigt att det finns rutiner på respektive stadsdelsförvaltning för att ta bort personer som inte längre är aktuella. Minst en gång per år ska också den enskilde aktualisera sin plats i kön. Särskild mall för detta finns i Paraplysystemet.